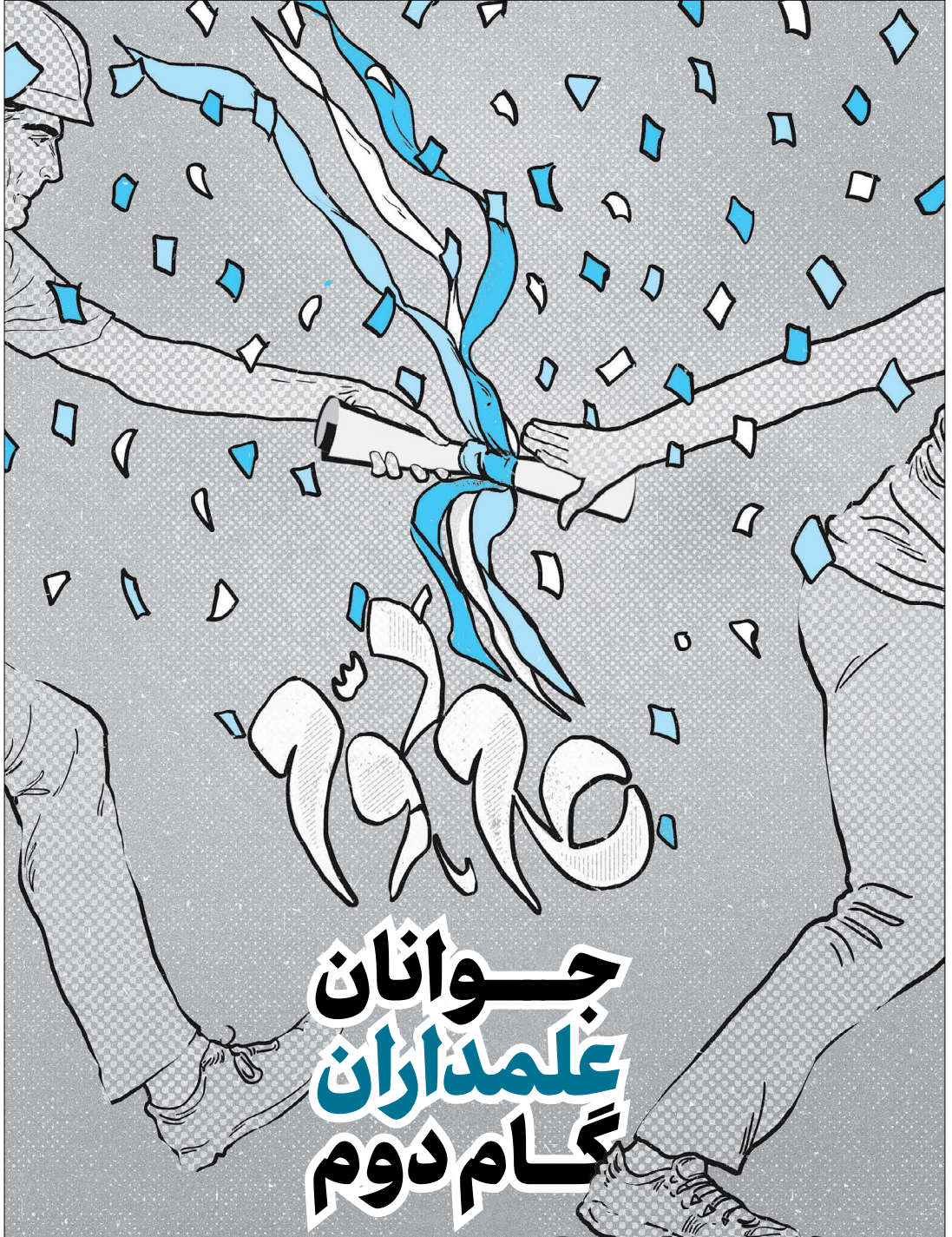

ویژه‌نامه

• ویژه‌نامه‌ی بیانیه‌ی گام دوم •

نگاهی کلان به شاکله و محورهای اصلی بیانیه‌ی گام دوم انقلاب:

برنامه عمل انقلابی جوانان

♦ نفس تازه به انقلاب

نهایی شدن نگارش بیانیه‌ی گام دوم انقلاب در ظهر بیست و دوم بهمن ۱۳۹۷ رامی توان به منابه‌ی دمیدن «نفسی تازه به انقلاب» در چهلمین سالگرد آن دانست. متنی که مطالعه و کاربرد روی آن و تلاش در مسیر تحقق و عملیاتی شدن آن، مطالبه‌ی رهبر انقلاب اسلامی است. نقل قول آیت‌الله شب زنده‌دار از حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این زمینه، به خوبی اهمیت موضوع را نمایان می‌سازد: «من بنای بر این ندارم که اگر چیزی نوشتم یا مطلبی می‌گویم از دیگران درخواست کنم که روی آن کار کنند ولی راجع به این می‌گویم این کار را بکنند.»

قطعاً اصل موضوع «اقدام و عمل» و مجاهدت برای «تحقق» مفاد این بیانیه است اما لازمه‌ی این مهم «فهم» درست و دقیق متن و محتوای آن است. اما به راستی بیانیه‌ی گام دوم انقلاب از چه چیزی با ما سخن می‌گوید؟ محورها و عناصر اصلی بیانیه چیست؟ و جهت‌گیری کلان آن به کدام سواست؟ به نظر بهترین شیوه برای پاسخ به این سوالات و کسب معرفت صحیح نسبت به بیانیه رجوع به توضیح و تفسیر رهبر انقلاب در رابطه با آن است. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در دیدار رضائی با دانشجویان تبیینی جامع از محتوای بیانیه‌ی گام دوم و چگونگی تحقق آن داشتند: «بیانیه‌ی گام دوم یک ترسیم کلی از گذشته و حال و آینده‌ی انقلاب بوده. خب چهل سال از انقلاب گذشته - یک ترسیم کلی است، وارد جزئیات نشدیم - یک تصویرسازی کلی شده راجع به مسائل اصلی انقلاب.» (۱۳۹۸/۰۳/۰۱)

در این یادداشت تلاش می‌کنیم متن بیانیه‌ی گام دوم را بر اساس بیانات رهبر انقلاب در این دیدار دانشجویی مورد تعمق قرار داده و بازخوانی کنیم تا مقدمه‌ای برای شناخت و معرفت صحیح نسبت به آن باشد.

♦ چهار محور بیانیه

به روایت رهبر انقلاب بیانیه بر ۴ پایه و محور اصلی بنا شده است: «نقطه‌ی اول: عظمت حادثه‌ی انقلاب... هم از لحاظ وقوع، هم از لحاظ ماندگاری. نقطه‌ی دوم: عظمت راه طی شده و کارکرد انقلاب تا امروز... نقطه‌ی سوم که در این بیانیه مورد نظر است، «عظمت چشم‌اندازی است که باید به آن برسیم»؛ اینکه ما به کجا می‌خواهیم برسیم، می‌خواهیم چه کار کنیم، هدف ما کجا است. و نقطه‌ی چهارم: «عظمت نقش نیروی جوان متعهد»؛ نه هر جوانی؛ جوانی که احساس تعهد کند،

احساس مسئولیت کند.» (۱۳۹۸/۰۳/۰۱)

در محور عظمت انقلاب، بیانیه از پیدایش انقلاب به عنوان «نهضت بزرگ دینی» در جهان

ویژه‌نامه

- ویژه‌نامه‌ی بیانیه‌ی گام دوم

اینستاگرام و دیگر شبکه‌های

اجتماعی: @khamenei_ir

تلفن: ۰۲۱-۶۱۰۴۱۰۷

پست الکترونیک:

info@khamenei.ir

پیامک: ۱۰۰۰۰۱۱۰

فقالان جوان، در همه‌ی میدانهای سیاسی و اقتصادی و فرهنگی و بین‌المللی و نیز در عرصه‌های دین و اخلاق و معنویت و عدالت، باید شانه‌های خود را به زیر بار مسئولیت دهند، از تجربه‌ها و عبرت‌های گذشته بهره‌گیرند، نگاه انقلابی و روحیه‌ی انقلابی و عمل‌جهادی را به کار بندند و ایران عزیز را الگوی کامل نظام پیشرفته‌ی اسلامی بسازند.»

حکمت عمومی توأم با عقلانیت

پایان سخن اینکه تحقق بیانیه‌ی گام دوم انقلاب و دستیابی به اهداف پیش‌بینی شده در آن مستلزم یک «حرکت عمومی» است: «ما به یک حرکت عمومی به سمت آن چشم‌انداز نیاز داریم.» (۱۳۹۸/۰۳/۰۵) طبعاً «جوانهای متعهد، محور این حرکتند.» (۱۳۹۸/۰۳/۰۵) و البته «عقلانیت و انضباط» لازمه‌ی این حرکت فراگیر و

جهادی جوانان است: «یک حرکت عمومی معقول و منضبط، وقتی می‌گوییم منضبط، یعنی حرکت، غوغا سالارانه و تلبسویی و مانند اینها نباشد.» (۱۳۹۸/۰۳/۰۵) قطعاً اگر چنین حرکتی با ویژگی‌های ذکر شده توسط رهبر انقلاب، شکل بگیرد سرانجام آن «کشاندن نسل جوان متعهد به عرصه‌ی مدیریت کشور است.» (۱۳۹۸/۰۳/۰۵) و «طبعاً اگر نسل جوان وارد عرصه‌ی مدیریت شد، و مدیران ارشد نظام از جمله‌ی جوانهای متعهد [شدند] - که من گفتم جوانهای متعهد حزب‌اللهی، یعنی واقعاً باید حزب‌اللهی باشند؛ به معنای درست کلمه‌ی حزب‌اللهی - آن وقت آن حرکت عمومی کشور طبعاً استمرار پیدا میکند، سرعت پیدا میکند و انجام می‌گیرد.» (۱۳۹۸/۰۳/۰۵)

دوقطبی مادی سخن می‌گوید: «آن روز که جهان میان شرق و غرب مادی تقسیم شده بود و کسی گمان یک نهضت بزرگ دینی را نمی‌برد، انقلاب اسلامی ایران، با قدرت و شکوه پا به میدان نهاد؛ چهارچوب‌ها را شکست؛ کهنگی کلیشه‌ها را به رخ دنیا کشید؛ دین و دنیا را در کنار هم مطرح کرد و آغاز عصر جدیدی را اعلام نمود.» و تأثیری شگرف و بنیادین بر صف‌بندی‌های برآمده از مدرنیته گذاشت: «چپ و راست مدرنیته، از تظاهر به نشنیدن این صدای جدید و متفاوت، تا تلاش گسترده و گونه‌گون برای خفه کردن آن، هرچه کردند به اجل محتوم خود نزدیک‌تر شدند. اکنون با گذشت چهل جشن سالانه‌ی انقلاب و چهل دهه‌ی فجر، یکی از آن دو کانون دشمنی نابود شده و دیگری با مشکلاتی که خبر از نزدیکی احتضار میدهند، دست‌وپنجه نرم میکند!»

انقلاب کبیر اسلامی از جنبه‌ی کارکرد نیز کارنامه‌ای پربار به جا گذاشت: «محصول تلاش چهل ساله، اکنون برابر چشم ما است؛ کشور و ملتی مستقل، آزاد، مقتدر، با عزت، متدین، پیشرفته در علم، انباشته از تجربه‌هایی گران‌بها، مطمئن و امیدوار، دارای تأثیر اساسی در منطقه و دارای منطق قوی در مسائل جهانی، رکورددار در شتاب پیشرفت‌های علمی، رکورددار در رسیدن به رتبه‌های بالا در دانش‌ها و فناوری‌های مهم از قبیل هسته‌ای و سلول‌های بنیادی و نانو و هوا فضا و امثال آن، سرآمد در گسترش خدمات اجتماعی، سرآمد در انگیزه‌های جهادی میان جوانان، سرآمد در جمعیت جوان کارآمد، و بسی ویژگی‌های افتخارآمیز دیگر که همگی محصول انقلاب و نتیجه‌ی جهتی‌گیری‌های انقلابی و جهادی است.» اما نقطه‌ی سوم مورد تأکید رهبر انقلاب ناظر به چشم‌انداز پیش‌رو و وظایفی است که جوانان باید برای پر کردن فاصله‌ی بین «باید‌ها و واقعیتها» نسبت به آن اهتمام ورزند. هفت سرفصل مشخص برای حرکت جهادی جوانان در گام دوم انقلاب مشخص شده است: «علم و

پژوهش»، «معنویت و اخلاق»، «اقتصاد»، «عدالت و مبارزه با فساد»، «استقلال و آزادی، عزت ملی، روابط خارجی، مرزبندی با دشمن» و «سبک زندگی». و البته پیش‌شرط و لازمه‌ی اقدام و عمل انقلابی جوانان در گام دوم «امید و نگاه خوش‌بینانه به آینده» است چراکه: «بدون این کلید اساسی همه‌ی قفلها، هیچ‌گامی نمیتوان برداشت.» بیانیه‌ی گام دوم انقلاب علاوه بر اینکه در مقیاس کلان تبیینی روشن و دقیق از گذشته و حال انقلاب به دست می‌دهد و سرفصل‌های حرکت انقلابی را برای ایجاد «تمدن نوین اسلامی» و «آمادگی برای طلوع خورشید ولایت عظمی (ارواح‌افاده)» پیش‌روی ما می‌نهد، عامل و کارگزار اصلی اقدام و عمل را نیز معین می‌سازد. انقلاب در گام اول خود «جوانان را میدان‌دار اصلی حوادث و وارد عرصه‌ی مدیریت کرد.» و اینک نیز «دنباله‌ی این مسیر که به گمان زیاد، به دشواری گذشته‌ها نیست، باید با همت و هشیاری و سرعت عمل و ابتکار شما جوانان طی شود. مدیران جوان، کارگزاران جوان، اندیشمندان جوان،

هفت سرفصل مشخص

برای حرکت جهادی

جوانان در گام دوم انقلاب

مشخص شده است: «علم

و پژوهش»، «معنویت

و اخلاق»، «اقتصاد»،

«عدالت و مبارزه با فساد»،

«استقلال و آزادی، عزت

ملی، روابط خارجی،

مرزبندی با دشمن» و

«سبک زندگی».

توصیه‌هایی خطاب به جوانان برای ایجاد

تمدن نوین اسلام و آمادگی برای طلوع خورشید ولایت عظمی

(ارواح‌فاده)

«اکنون به شما فرزندان عزیزم در مورد چند سرفصل اساسی توصیه‌هایی میکنم». حضرت آیت الله خامنه‌ای در بیانیه مهم و راهبردی گام دوم در ۷ سرفصل اساسی توصیه‌هایی را خطاب به جوانان بیان نموده و تاکید کردند: «دنیا به جوان ایرانی و پایداری ایرانی و ابتکارهای ایرانی، در بسیاری از عرصه‌ها با چشم تکریم و احترام مینگرد. قدر خود را بدانید و با قوت خداداد، به سوی آینده خیز بردارید و حماسه بیافرینید». در اطلاع‌نگاشت پیش‌رو به مرور بخش‌هایی از این توصیه‌ها خواهیم پرداخت.

علم و پژوهش

به سوءاستفاده از دانش مانند آنچه غرب کرد، توصیه نمیکنیم.

این راه را با احساس مسئولیت بیشتر و همچون یک جهاد در پیش گیرید.

باشتاب پیش‌میرویم ولی این شتاب باید سالها با شدت بالا ادامه یابد تا آن عقب‌افتادگی جبران شود.

هنوز از قله‌های دانش جهان بسیار عقبیم؛ باید به قله‌ها دست یابیم.

دانش، وسیله‌ی عزت و قدرت یک کشور است.

عدالت و مبارزه با فساد

غفلت از قشرهای نیازمند حمایت، مورد قبول نیست.

دل‌های مسئولان به طور دائم باید برای رفع محرومیت‌ها بتپد.

کسب ثروت مورد تشویق است، اما تبعیض در توزیع منابع عمومی و ویژه خواری و مدارا با فریب‌گران اقتصادی بشدت ممنوع است.

نسبت فساد در میان کارگزاران جمهوری اسلامی در مقایسه با بسیاری از حکومت‌ها پسی کمتر است، ولی حتی آنچه هست غیر قابل قبول است.

دستگاهی کارآمد با نگاهی تیزبین و رفتاری قاطع در قوای سه‌گانه حضور دائم داشته باشد و به معنای واقعی با فساد مبارزه کند.

آنچه تاکنون شده با آنچه باید میشده و بشود، دارای فاصله‌ای ژرف است.

عدالت و مبارزه با فساد لازم و ملزوم یکدیگرند.

معنویت و اخلاق

اخلاق یعنی رعایت فضیلت‌هایی چون خیرخواهی، گذشت، کمک به نیازمند، راستگویی، شجاعت، اعتماد به نفس و...

معنویت یعنی برجسته کردن ارزشهای معنوی از قبیل: اخلاص، ایثار، توکل، ایمان در خود و جامعه.

وجود معنویت و اخلاق، محیط زندگی را حتی با کمبودهای مادی، بهشت میسازد و نبودن آن حتی با برخورداری مادی، جهنم می‌آفریند.

• وظیفه حکومت‌ها برای رشد اخلاق و معنویت •

به نهاد های اجتماعی در این باره کمک برسانند.

با ابزارهای رسانه‌ای، برخورد هوشمندانه و مسئولانه کنند.

با کانون‌های صد معنویت و اخلاق، به شیوه‌ی معقول بستیزند.

زمینه‌ها را برای رواج آن در جامعه فراهم کنند.

منش و رفتار اخلاقی و معنوی داشته باشند.

عزت‌ملی و روابط خارجی

پدیده‌های جهانی که تحقق یافته یا در آستانه‌ی ظهورند.

گسترش حضور قدرت‌مندان‌ه‌ی سیاسی جمهوری اسلامی در غرب آسیا و بازتاب وسیع آن در سراسر جهان سلطه

شکست سیاست‌های آمریکادر منطقه‌ی غرب آسیا و زمین‌گیر شدن همکاران خائن آنها در منطقه

تحزک جدید نهضت بیداری اسلامی بر اساس الگوی مقاومت در برابر سلطه‌ی آمریکا و صهیونیسم

وظایف دولت جمهوری اسلامی

از تهدیدهای دشمنان نهراسد.

مرزبندی خود را با آمریکا و تعدادی از دولت‌های اروپایی با دقت حفظ کند.

حکیمانه و مصلحت‌جویانه و از موضع انقلابی، مشکلات قابل حل خود را با آنان حل کند.

در مورد آمریکا، حل هیچ مشکلی متصور نیست و مذاکره با آن جز زیان مادی و معنوی نخواهد داشت.

از ارزشهای انقلابی و ملی، یک‌گام هم عقب‌نشینی نکند.

عزت‌کشور و ملت خود را در نظر داشته باشد.

اقتصاد

اقتصاد، هدف جامعه‌ی اسلامی نیست، اما وسیله‌ای است که بدون آن نمیتوان به هدف‌ها رسید.

چالش‌های اقتصاد کشور

چالش درونی:

عیوب ساختاری و ضعف‌های مدیریتی

چالش بیرونی:

تحریم و وسوسه‌های دشمن

مهمترین عیوب ساختاری

بودجه‌بندی معیوب و نامتوازن

نگاه به خارج و نه به توان و ظرفیت داخلی

استفاده‌ی اندک از ظرفیت نیروی انسانی کشور

وجود هزینه‌های زائد و مسرفانه در بخش‌هایی از دستگاه‌های حکومتی

دولتی بودن بخش‌هایی که در حیطه وظایف دولت نیست

عدم ثبات سیاست‌های اجرایی اقتصاد

وابستگی اقتصاد به نفت

مهمترین راه‌حل‌ها

برون‌گرایی با استفاده از ظرفیتها

مردمی کردن اقتصاد و تصدّی‌گری نکردن دولت

سپردن کار به دست یک مجموعه‌ی جوان و دانا و مؤمن و مسلّط بر دانسته‌های اقتصادی

مولّد شدن و دانش‌بنیان شدن

درون‌زایی اقتصاد کشور

استقلال و آزادی

آزادی اجتماعی به معنای حقّ تصمیم‌گیری و عمل کردن و اندیشیدن برای افراد جامعه است؛ ولی نباید در تقابل با اخلاق و قانون و ارزشهای الهی و حقوق عمومی باشد.

استقلال ملی به معنی آزادی ملت از زورگویی سلطه‌گران جهان است؛ ولی نباید به معنی زندانی کردن سیاست و اقتصاد کشور در میان مرزهای خود باشد.

سبک زندگی

تلاش غرب در ترویج سبک زندگی غربی، زیانهای بی‌جبرانی به کشور و ملت زده است؛ مقابله با آن، جهادی همه‌جانبه و هوشمندانه می‌طلبد که چشم‌امید در آن، به جوانها است.

وظایف مادر جهت تحقق بیانیه گام دوم چیست؟

و مسیری است که باید طی کنیم و در حقیقت مابین نگرشی و راهبردهای کنشی را تعیین می‌کند. بنابراین این بیانیه حاوی هر دو جنبه‌ی نگرشی و عملیاتی است و در نتیجه واجد هر دو ویژگی اندیشه و عمل به صورت توأمان است. لذا میتوان این انتظار را از بیانیه داشت که به عنوان یک میزان و معیار و به عنوان یک راهنما و جهت دهنده عمل کند و خود را به این بیانیه عرضه کرد. لذا در حالت کلی وظایف مادر خصوص بیانیه در پنج سطح قابل پیگیری است:

در آستانه چهل سالگی انقلاب اسلامی و در ابتدای پایگذاری این انقلاب مبارک به پنجمین دهه حیات خود، رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای مدظله العالی بیانیه‌ای با عنوان «گام دوم انقلاب اسلامی» صادر کردند که به مثابه منشور و دستورالعمل حرکت افراد و مردم جامعه در چهل سال پیش روست. در حقیقت این بیانیه شامل دو مقوله است. اولین مقوله، مقوله‌ی نگرش است به این معنا که چه می‌بینیم؛ باید چگونه ببینیم و باید چه نگرشی نسبت به انقلاب و گذشته، حال و آینده داشته باشیم. دومین مقوله‌ای که این بیانیه دنبال میکند، راهبردها، راهکارها

❖ دلالت‌های بیانیه در سطح جامعه پردازشی و تمدن‌سازی

آخرین لایه در سطوح وظایف، این است که ما میتوانیم در سطح جامعه پردازشی و تمدن‌سازی دلالت‌هایی از بیانیه استخراج کنیم و مبنای و چارچوب‌های جامعه پردازشی و تمدن‌سازی و فرآیند شکل‌گیری جامعه‌ی اسلامی و اولویت‌ها و ارزش‌های آن را مورد پردازش قرار دهیم. همچنین با توجه به تأکید رهبر معظم انقلاب بر کاراثرگذار بر روی بیانیه، به نظر می‌رسد نحوه تحقق بیانیه گام دوم اهمیت ویژه‌ای داشته باشد، اما برای بررسی این مهم ابتدا بایستی به شناخت صحیح از بیانیه گام دوم نائل شد. به نظر می‌رسد بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی برخلاف آنچه عموماً رایج است، از جنس اندیشه باشد. این فرض و پذیرش این مهم نحوه مواجهه با آن و در نهایت تحقق آن را متفاوت خواهد نمود. بیانیه گام دوم، اندیشه و جوهره‌ی فکری حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای مدظله العالی به عنوان رهبر جامعه اسلامی و به بیانی دیگر تبلور وجودی ایشان است. بر این اساس می‌توان بیان داشت که برای تحقق آن بایستی پایه عرصه تحقق اندیشه بگذاریم و سازوکارهای تحقق اندیشه را بررسی و پیاده‌سازی نماییم. برای تحقق اندیشه دو سطح متصور است.

سطح اول گفتمان‌سازی و عمومی‌سازی آن اندیشه و در سطح دوم تحقق عملیاتی و اجرائی آنچه در آن اندیشه مراد شده است؛ که در مسئله مورد بحث میتوان به نظام ارزشی بیان شده در بیانیه گام دوم و... اشاره نمود. بدین جهت شاید بتوان گفت که مهمترین رسالت دلسوزان، علاقه‌مندان و دغدغه‌مندان و دغدغه‌مندان انقلاب اسلامی در جهت تحقق بیانیه گام دوم، (اقامه بیانیه گام دوم) در سطوح مختلف فردی، اجتماعی و... میباشد.

❖ وظایف فردی در قبال بیانیه

هرکسی وقتی خودش را در برابر بیانیه قرار می‌دهد، می‌تواند دلالت‌ها و راهنمایی‌هایی را از آن اخذ کند که ناظر به نگرش و رفتار او باشد. یا ایها الذین آمنوا علیکم انفسکم لایضرمکم من ضل اذا هتدیتم الی الله مرجعکم جمیعاً فینبئکم بما کنتم تعملون.

❖ وظایف سازمانی و نهادی در قبال بیانیه

هرکس به عنوان عضو هر صنف (کشاورزان، کارگران، فعالین اقتصادی و فعالین سیاسی)، حزب، جناح و جریانی، به نوعی عضو یک سازمان یا یک نهاد است و باید ببیند به عنوان عضو یک مجموعه چه دلالت و راهنمایی برای مبنای و نگرش سازمانی خود میتواند اتخاذ کند و چه دلالت‌هایی برای راهبرد سازمانی خود میتواند اخذ نماید.

❖ وظایف نخبگان و نظریه پردازان در قبال بیانیه

سطح سوم وظیفه که بیشتر مورد توجه نخبگان و نظریه پردازها خواهد بود، مبنای و راهبردهای استخراجی در عرصه‌های علمی و نظری است که در حقیقت دلالت‌هایی برای مقولات علمی و نظری است.

❖ بیانیه به مثابه چارچوب مطالبات انقلابیون

افراد انقلابی که جهت‌گیری جامعه، حاکمیت، قوای سه‌گانه و بخش‌های دیگر جامعه را رصد می‌کنند، مطالباتی دارند. این بیانیه می‌تواند چارچوب، مسیر، غایت و حتی شیوه‌ی مطالبات انقلابی ما را نشان بدهد.

کلیدواژه‌های د گام دوم

بیانیه‌ی «گام دوم انقلاب» که از سوی رهبر انقلاب اسلامی خطاب به تجربه‌ی چهل ساله‌ی انقلاب اسلامی است و از سوی دیگر آر و ولایت عظمی (ارواح‌فداه) را به عنوان مسئولیت مهم پیش‌رو مخاطب اصلی آن جوانان هستند. در اطلاع‌نگاشت پیش‌رو کلید

دفاع از مظلومان

این انقلاب از آغاز تا امروز با صراحت و شجاعت در برابر زورگویان و گردنکشان ایستاده و از مظلومان و مستضعفان دفاع کرده است.

مقابله با ترویج سبک زندگی غربی

مقابله با ترویج سبک زندگی غربی در ایران، جهادی همه‌جانبه و هوشمندانه می‌طلبد که چشم امید در آن به شما جوانها است.

تمدن نوین اسلامی

جوانان عزیز! شما باید که باید انقلاب را هرچه بیشتر به آرمان بزرگش که ایجاد تمدن نوین اسلامی و آمادگی برای طلوع خورشید ولایت عظمی (ارواح‌فداه) است، نزدیک کنید.

مبارزه با فساد

دستگاه‌های نظارتی و دولتی باید با قاطعیت و حساسیت، از تشکیل نطفه‌ی فساد پیشگیری و با رشد آن مبارزه کنند.

انقلاب اسلامی ملت ایران

تنها انقلابی است که یک چله‌ی پُرافتخار را بدون خیانت به آرمانهایش پشت سر نهاده است.

آغاز عصر جدید

انقلاب اسلامی، دین و دنیا را در کنار هم مطرح کرد و آغاز عصر جدیدی را اعلام نمود.

شعارهای انقلاب

شعارهای جهانی انقلاب اسلامی؛ هرگز بی‌مصرف و بی‌فایده نخواهند شد.

نظام انقلابی

انقلاب اسلامی از نظریه‌ی نظام انقلابی تا ابد دفاع می‌کند.

پایبندی به اصول

جمهوری اسلامی، متحجر نیست، آما به اصول خود بشدت پایبند است.

مدیریت جهادی

مدیریت‌های جهادی، ایران را به عزت و پیشرفت در همه‌ی عرصه‌ها رسانید.

امید به آینده

بدون این کلید اساسی همه‌ی قفلها، هیچ گامی نمیتوان برداشت.

پیشرفت در علم و دانش

ما هنوز از قله‌های دانش جهان بسیار عقیم؛ باید به قله‌ها دست یابیم.

جوانان انقلابی

مهم‌ترین ظرفیت امیدبخش کشور، نیروی انسانی مستعد و کارآمد با زیربنای عمیق و اصیل ایمانی و دینی است.

هم‌پیام انقلاب

ب‌به ملت ایران صادر شد از سویی حاوی نگاهی جمع‌بندی شده
مان «ایجاد تمدن نوین اسلامی و آمادگی برای طلوع خورشید
و در «گام دوم انقلاب» تبیین نموده است. مسئولیت مهمی که
واژه‌های مهم این بیانیه را مرور خواهیم کرد.

♦ **شعور معنوی و وجدان اخلاقی**
رشد شعور معنوی و وجدان اخلاقی در جامعه، بی‌گمان محتاج جهاد و تلاش است.

♦ **اقتصاد قوی**
اقتصاد قوی، نقطه‌ی قوت و عامل مهم سلطه‌ناپذیری و نفوذناپذیری کشور است.

♦ **راه‌حل مشکلات اقتصادی**
راه‌حل این مشکلات، سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است.

♦ **پیشرفت سریع**
انقلاب به یک انحطاط تاریخی طولانی پایان داد و کشور در مسیر پیشرفت سریع قرار گرفت.

♦ **استقرار عدالت**
دستاوردهای مبارزه با بی‌عدالتی در این چهار دهه، با هیچ دوره‌ی دیگر گذشته قابل مقایسه نیست.

♦ **پاسداری از انقلاب**
تسلیم‌ناپذیری و صیانت و پاسداری از انقلاب، خصوصیت شناخته‌شده‌ی ایران و ایرانی است.

♦ **همت و هشیاری جوانان**
دنیای این مسیر باید با همت و هشیاری و سرعت عمل و ابتکار شما جوانان طی شود.

♦ **استقلال و آزادی**
استقلال و آزادی کنونی ایران اسلامی، دستاورد، بلکه خون‌آورد صد‌ها هزار انسان والا و شجاع و فداکار است.

محرومیت‌زدایی

دل‌های مستولان به طور دائم باید برای رفع محرومیت‌ها بتپد و از شکاف‌های عمیق طبقاتی بشدت بیمناک باشد.

مرزبندی با دشمن

دولت جمهوری اسلامی باید مرزبندی خود را با دشمنان با دقت حفظ کند و ارزش‌های انقلابی و ملی خود، یک‌گام هم عقب‌نشینی نکند.

عزت جمهوری اسلامی

تحریک جدید نهضت بیداری اسلامی؛ شکست سیاست‌های آمریکا در منطقه و گسترش حضور قدرتمندانه‌ی سیاسی جمهوری اسلامی در غرب آسیا بخشی از مظاهر عزت جمهوری اسلامی است.

اندیشه امام خمینی

ترکیب جمهوریت و اسلامیت، جز با هدایت الهی و قلب نورانی و اندیشه‌ی بزرگ امام خمینی، به دست نیامد.

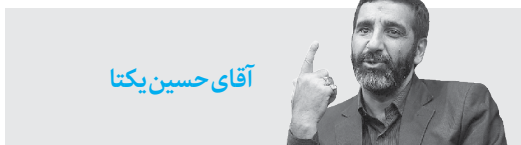

یک اقداماتی را انجام بدهیم و این تنها راه حل اساسی مسائل است. این بیانیه مسیر حل چالش‌های انقلاب اسلامی را پیش روی ما قرار داده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین
محمد جواد حاج علی اکبری

مخاطب این بیانیه همه هستند؛ ولی مخاطب خاص آن، جوانان عزیز و رشید و شایسته‌ی ما هستند که سازندگان چله‌ی دوم انقلاب و صاحبان و آفرینندگان تمدن نوین اسلامی در قرن پانزدهم خواهند بود. رهبر خردمند و جوان‌شناس و جوان‌یاور و جوان‌باور، شدیداً به جوانان جامعه دل بسته است. او یک مربی عالی‌قدر است که به خوبی جوان، آفاق ذهن، آرمان‌خواهی و دل‌شوره‌های او را می‌شناسد و بهتر از هر کسی، از رویش‌های عظیم انقلاب و فتح الفتوح شگفت‌انگیز انقلاب اسلامی در تربیت نسل جوان متفاوت با خبر است... آقای عزیز ما روی سخن خود را با جوانان قرار داد؛ زیرا دشمن هم به استحال‌ه‌ی هویتی همین نسل دل بسته است. مسئولیت تحقق آرمان‌های انقلاب با جوان‌هاست تا حلقه‌های افتخار ملت عزیزمان را تکمیل کنند.

آقای حسین یکتا

به اعتقاد بنده بچه‌های نسل جدید با بیانیه‌ی گام دوم، بعثتشان شروع شده است. پیغمبر در چهل سالگی مبعوث شدند. بعثت دهه شصتی‌ها، هفتادی‌ها و هشتادی‌ها در چهل سالگی انقلاب با این بیانیه شروع شده است. بیانیه‌ی گام دوم می‌گوید بچه‌ها خودتان را آماده کنید؛ هفت بندی که رهبر انقلاب در بیانیه‌ی گام دوم مطرح کردند یعنی هر تیمی، هر گردانی و هر لشکری، هر کدام یک شهر از این هفت شهر عشق را فتح کند. یعنی خرمشهرها در پیش است؛ آن خرمشهرهایی که ایشان گفتند در پیش است، در بیانیه، خودش را نشان داد. به نظر من تا الان مشهود بود ولی الان معلوم شد؛ هفت منزل عشق، هفت شهر عشق برای بنای تمدن نوین اسلامی.

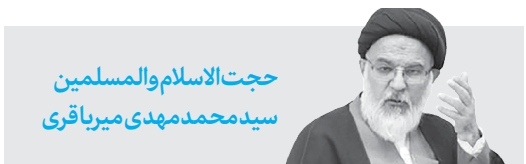
چرا باید بیانیه گام دوم را بخوانیم؟

نظر برخی صاحب‌نظران و شخصیت‌های دینی، فرهنگی و انقلابی درباره بیانیه گام دوم

آیت‌الله
مصباح‌یزدی

صادر کردن این بیانیه در این موقعیت با این ویژگی‌ها، با ظرافت‌هایی که در انتخاب الفاظ و جملات و ترکیبات و تنظیم مباحث به همدیگر و بعضی جاه‌ها تصریح به یک مطالبی، بعضی جاه‌ها فقط به یک اشاره‌ی گذشتن و... آن قدر حکمت دارد که بنده و امثال بنده نمی‌بینم در خودمان که بتوانیم درست همه‌ی حکمت‌های این را بیان کنیم. صدور این بیانیه شاید یکی از سخت‌ترین کارهایی است که بر عهده‌ی رهبر انقلاب در دوران مدیریت‌شان بوده است و به بهترین وجهی که میسر هست در شرایط عادی برای یک انسانی، این کار را انجام داده‌اند و جا دارد که خیلی بیش از این‌ها درباره‌ی این بیانیه و عناصرش، اهدافش، تعبیراتی که به کار برده‌اند و رهنمودهایی که داده‌اند، کار بشود.

حجت‌الاسلام والمسلمین
سید محمد مهدی میرزاقری

گفت‌وگو و تحلیل و تفسیر پیرامون بیانیه‌ی گام دوم انقلاب، نیاز به این دارد که بفهمیم مقیاس سنجش این بیانیه چه مقیاسی است تا با همان مقیاس درباره‌ی آن بحث کنیم. این بیانیه جایگاهش این است که در شرایط جنگ روانی دشمن و با توجه به آسیب‌ها و آفاتی که حادث شده، ما متناسب با مقیاس انقلاب اسلامی

توصیه رهبر انقلاب درباره «بیانیه گام دوم» در جلسه‌ای خصوصی

راوی: آیت‌الله شب‌زنده‌دار

آیت‌الله شب‌زنده‌دار در یکی از جلسات درس خارج فقه با اشاره به دیدار اخیرش با رهبر انقلاب روایتی از آنچه ایشان درباره «بیانیه گام دوم انقلاب» گفته بودند را نقل کرده است:

ایشان فرمودند «من روی این بیانیه خیلی زحمت کشیدم... من بنای بر این ندارم که اگر چیزی نوشتم یا مطلبی می‌گویم از دیگران درخواست کنم که روی آن کارکنند ولی راجع به این می‌گویم این کار را بکنند...» این درخواست و مطالبه را ایشان دارند. من در مشهد به طلاب عرض کردم که این بیانیه را مثل کتب درسی به مباحثه بگذارید و بعد در راه نشر و تبیین و پیاده سازی آن تلاش کنید. خود ما هم هر روز یک بخشی از بیانیه را همین جا قرائت خواهیم کرد.

سال مجاهدت ملت بزرگ ایران در عرصه نظام سازی است و سپس پیش درآمدی برگام دوم که گام تمدن سازی است، می باشد. مرحله دوم انقلاب که تمدن سازی با استانداردهای بالای اسلامی است، باید به دست نسل چهارم انقلاب صورت بگیرد و از این موضوع می‌توان به عنوان حادثه بی نظیر تاریخی یاد کرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین علیرضا پناهیان

در تحلیل بیانیه گام دوم انقلاب می‌توان گفت: روح حاکم بر این بیانیه، امید به آینده انقلاب است. این توصیه، فراتر و قبل از همه توصیه‌های رهبر انقلاب است و بخش عمده‌ای از نامه بیان دلائل و شواهد عقلانیت این امیدواری است. رهبر انقلاب می‌فرماید: «بدون این کلید اساسی همه قفل‌ها هیچ‌گامی نمی‌توان برداشت» یعنی بدون امید، هیچ‌کاری نمی‌شود کرد؛ نه در مقام نظر، نه در مقام عمل! کسانی که از امید به آینده انقلاب برخوردار نیستند نه درست می‌اندیشند نه قدرت درست عمل کردن را دارند.

حجت‌الاسلام والمسلمین سید ابراهیم رئیسی

پیشنهاد من به عنوان یک طلبه به همهی محافل علمی و حوزوی و دانشگاهی آن است که این متن را به عنوان یک متن قابل مطالعه، قابل مباحثه، قابل تحقیق و پژوهش و قابل بسط و توسعه نگاه کنند. این مفاهیم باید کاملاً تبیین شود. تبیین مفاهیم عالی‌ای که در این بیانیه به کار برده شده برای نسل فعلی و آینده لازم هست تا کاملاً چشم انداز آینده را نشان دهد و اینکه رسیدن به جامعه‌ی اسلامی، دولت اسلامی و تمدن اسلامی حتماً امکان‌پذیر و کاملاً قابل دست‌یابی است... و نیازمند یک حرکت جهادی و یک عزم راسخ در دولت مردان به صورت عام یعنی همهی کسانی که در حکومت مشغولند، هستیم و با این عزم راسخ رسیدن به آن قله‌های تمدنی کاملاً امکان‌پذیر و انشالله دست‌یافتنی است.

آقای حسن رحیم پورازغدی

بیانیه گام دوم یک جمع بندی اجمالی از چهل

{ ۱ }
پیدایش و ماندگاری
انقلاب اسلامی

پایان دنباله‌روی از طاغوت

راز اصلی این که ملت ایران توانست يك قیامت دنیوی به وجود آورد، دنیایی را بیدار سازد و تحول عظیمی ایجاد کند، این بود که آن راه خطا و اشتباه را عوض کرد. ملتفت شد که دنباله‌روی از ظلمه و ستمگران و سلاطین طاغوتی، یا سکوت در مقابل آنها خطاست. ۱۳۷۳/۰۲/۲۸

۴ محور اساسی

در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی

در متن پیش رو گزیده‌ای از بیانات رهبر انقلاب اسلامی را در این ۴ محور اساسی مرور خواهیم کرد.

پیروی از مکتب سیاسی امام

انقلاب عظیم اسلامی ما به دست مردم به پیروزی رسید و ملت ایران عمق توانایی‌ها و ظرفیت فراوان خود را نشان داد؛ اما این ملت بدون امام و مکتب سیاسی او قادر به چنین کار بزرگی نبود. ۱۳۸۳/۰۳/۱۴

حضور اراده‌ی مردمی

انقلاب را همین اراده‌های مردمی و همین حضور مردمی که متکی به ایمان آنها بود، توانست بوجود بیاورد و به پیروزی برساند. ۱۳۸۷/۰۲/۱۱

نه به تقسیم بندی سلطه‌گر و سلطه پذیر

دنیا عادت کرد به تقسیم میان سلطه‌گر و سلطه پذیر؛ به طور سنتی، جمعی از ملتها باید زیر فرمان و یوغ استعمار و استکبار دولتها و ملتهای دیگری قرار می گرفتند. انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی آمد و این خط کشی باطل و این نظام غلط را درهم شکست. ۱۳۸۷/۰۱/۰۱

میداننداری نسل جوانان

آن قیام عظیم مردمی و آن حرکت بی نظیر در عالم - یعنی انقلاب اسلامی ما - به رهبری امام و با پشتیبانی قاطبه‌ی ملت و با میداننداری جوانان به پیروزی رسید. ۱۳۷۰/۰۸/۱۵

فرهنگ و روحیه ایثار و شهادت

علت اینکه این نظام باقی ماند و این نهال از بین نرفت و بحمدالله به این درخت تناور تبدیل شد، فداکاری‌ها و ایثارگری‌ها و شهادت طلبی‌ها و وارد میدان شدن‌ها بود؛ این را باید نگه داشت. ۱۳۹۵/۰۹/۱۵

همراه با نیازهای بشری

راز ماندگاری انقلاب اسلامی و روزبه‌روز زنده تر شدن این انقلاب در سطح منطقه و جهان، ابعاد گوناگون آن است که با نیازهای بشر متوازن و همراه است. ۱۴/۰۳/۱۳۸۷

قطع وابستگی و ایجاد استقلال

اولین کار این انقلاب بزرگ در داخل کشوری که سالهای متمادی را با وابستگی گذرانیده، قطع پیوندهای وابستگی و دستیابی به استقلال برای ملت ایران بود. ۱۳۷۴/۰۳/۱۴

{ ۲ }
کارکردها و دستاوردهای
انقلاب اسلامی

اتکای به ایمان الهی

راز ماندگاری این انقلاب، اتکای به ایمانهاست؛ اتکای به خداست. لذا شما میبینید آن روزی که توده‌ی عظیم مردم در سرتاسر کشور احساس کنند که دشمنی‌ای متوجه انقلاب است، احساس کنند که دشمنی جدیدی وجود دارد، بدون فراخوان حرکت میکنند می آیند. ۱۳۸۸/۱۱/۱۹

ایجاد خودباوری و اعتماد به نفس

انقلاب اسلامی یک تحول عظیم ایجاد کرد. در انقلاب، خودباوری و اعتماد به نفس، به جنگ و ابستگی رفت؛ خدا هم کمک کرد. ۱۳۹۵/۰۷/۲۸

حفظ روحیه آرمانخواهی در شکست و در پیروزی

به نظر من فعال دانشجویی آرمانخواه که واقعیت‌ها را هم می‌شناسد، هرگز نباید در هیچ شرائطی احساس انفعال و بن‌بست کند. یعنی نباید از آرمانخواهی دست برداشت؛ نه در هنگام پیروزی‌های شیرین، نه در هنگام هزیمت‌های تلخ. ۱۳۹۲/۰۵/۰۶

نسل جوان، موتور حرکت تحولات اجتماعی و سیاسی

نسل جوان در هر جامعه، موتور حرکت تحولات اجتماعی و تحولات سیاسی است؛ بخصوص جوان دانشجو؛ طبیعتش این است. ۱۳۹۲/۰۹/۱۹

جوان مومن، امیدبخش‌ترین نیروی ملت ایران

دست یافتن به آرزوهای بزرگ ملی، نیازمند فکر روشن و عزم راسخ و شجاعت و اخلاص است، و جوان مومن که مبانی جمهوری اسلامی و راه امام بزرگوار را عمیقاً پذیرفته است، امیدبخش‌ترین نیرویی است که میتواند ملت ایران را در رسیدن به آرزوهای بزرگش یاری برساند. ۱۳۸۷/۰۶/۰۳

احیای اخلاق اسلامی و الهی

جامعه‌ی ما، به برکت انقلاب، اخلاقش به سمت اخلاق الهی، گردش قابل توجهی کرد؛ اگرچه این گردش کامل نیست و باید بازهم ادامه پیدا کند. ۱۳۷۲/۰۴/۲۳

{ ۳ } آرمان خواهی و آرمان‌گرایی

واقع‌گرایی لازمه تحقق آرمانها

آرمانها با نگاه به واقعیت‌ها است که قابل تحقق خواهند بود. اما واقعیت را ببینیم، نه آنچه که با شگردهای دشمنانه، به عنوان واقعیت به ما القاء می‌شود. ۱۳۹۲/۰۵/۰۶

{ ۴ } جوانان محور تحقق نظام پیشرفته‌ی اسلامی

آینده متعلق به جوانان مومن

آنچه آینده دارد، آن اسلام و قرآن است، آن شما جوانهای مؤمن هستید؛ آنکه آینده دارد شما جوانان مؤمن هستید. (وَمَنْ أَسَدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا)؛ چه کسی از خدا راستگوتر است؟ و خدای متعال این را فرموده است که آینده متعلق است به مؤمنین. ۱۳۹۶/۰۳/۰۶

مایه عزت اسلام و مسلمین

با پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، اعتزاز و افتخار و مباهات به اسلام، در مسلمانان زنده شد. اسلام، عزیز شد و مسلمان احساس کرد که اسلام مایه‌ی سربلندی اوست. ۱۳۷۳/۱۱/۱۴

آرمان‌گرایی عین عقلانیت

آرمان‌گرایی عین عقلانیت است زیرا اگر ملتی بدون آرمان شود، همانند وضعیت امروز جوامع غربی از درون تهی و پوچ خواهد شد. ۱۳۹۵/۰۶/۲۸

حضور جوانان لازمه تحقق آرمان‌ها

آرمانهای انقلاب بدون نیرو و نشاط و جسارت جوانی، قابل تعقیب و قابل دسترسی نیست. ۱۳۹۲/۰۵/۰۶ هر کسی که در پی تحقق آرمانها است، باید نقش جوانها را جدی بگیرد؛ و بدانید بنده نقش جوانها را جدی میگیرم. ۱۳۹۲/۰۵/۰۶

نسل جوان باهمت، لازمه رسیدن به آینده‌های مطلوب

برای اینکه ما بتوانیم به آینده‌های مطلوب برسیم، احتیاج به نسل جوان باهمت‌پرانگیزی مومن تلاشگر کاردان راه‌بلد داریم. ۱۳۸۵/۰۷/۲۵

ظرفیت‌های مهم‌کشور

برای گام دوم انقلاب

«نکته‌ی مهمی که باید آینده‌سازان در نظر داشته باشند، این است که در کشوری زندگی می‌کنند که از نظر ظرفیت‌های طبیعی و انسانی، کم‌نظیر است و بسیاری از این ظرفیتها با غفلت دست‌اندرکاران تاکنون بی‌استفاده یا کم‌استفاده مانده است. همت‌های بلند و انگیزه‌های جوان و انقلابی، خواهند توانست آنها را فعال و در پیشرفت مادی و معنوی کشور به معنی واقعی جهش ایجاد کنند.» در اطلاع‌نگاشت پیش‌رو این ظرفیت‌های مهم کشور را مرور می‌کنیم.

۳۶ میلیون نفر در سنین
میان‌ه‌ی ۱۵ و ۴۰ سالگی

رشته‌دوم جهان در دانش‌آموختگان
علوم مهندسی

حدود ۱۴ میلیون نفر دارای
تحصیلات عالی

حاصلخیزی زمین با محصولات
کشاورزی و باغی

منابع عظیم زیرزمینی

۷ درصد ذخایر معدنی جهان
با وجود یک درصد جمعیت جهان

بازار بزرگ منطقه‌ای (۱۵ همسایه با ۶۰۰
میلیون جمعیت)

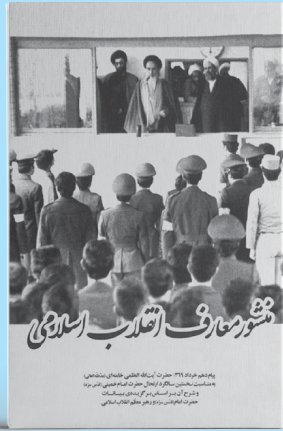

وجود جوانان محقق‌مشغول به
آفرینش‌های علمی و فرهنگی و صنعتی...

سواحل دریایی طولانی

معرفی کتاب

منشور معارف انقلاب اسلامی

شرحی بر پیام دهم خرداد ۱۳۶۹ حضرت آیت الله خامنه‌ای
بمناسبت نخستین سالگرد ارتحال حضرت امام خمینی (ره) بر
اساس گزیده‌ای از بیانات حضرت امام (ره) ورهبر انقلاب اسلامی

درباره کتاب

کتاب پیش رو حاوی متن پیام معظم‌له - در
بخش اول - وضمیمه‌ی گزیده‌ی بیاناتی از حضرت
امام خمینی (ره) و حضرت آیت الله خامنه‌ای براساس محورهای
دوازده‌گانه پیام - در بخش دوم - است.

این گزیده‌ها هم نشان‌دهنده‌ی ثبات اندیشه و مبانی فکری و
سیاسی انقلاب و نظام اسلامی در طول نزدیک به چهاردهه پس از
پیروزی است، و هم تبیین‌کننده‌ی معارف انقلاب اسلامی از زبان
این دو امام و رهبر بزرگوار انقلاب اسلامی می‌باشد.

این مجموعه، منشور معارف انقلاب اسلامی ست برای همه کسانی
که در مسیر تعالی جامعه، استقرار روزافزون نظام و توفیق حرکت
بیداری اسلامی در سطح جهان اسلام احساس مسئولیت می‌کنند و
نیز همه کسانی که میخواهند اندیشه‌های راهبردی انقلاب اسلامی
را دریا بند. این اثر بخصوص برای نسل جوان و فرهیخته ماکه خود
را امانتدار بار مسئولیتی می‌دانند که انقلاب و نظام بردوش آنان
نهاده است و در مقاطع مختلف به حمایت و تلاش و مجاهدت برای
استمرار و استقرار انقلاب و تعالی نظام اسلامی اهتمام دارند، یک
منبع مختصر و گویا است. امروز بازخوانی این پیام تاریخی رهبر
انقلاب اسلامی یک نیاز ضروری است تا به عنوان منشور فکری
و سیاسی نظام مورد توجه و بهره‌برداری قرار گیرد و ابعاد گفتمان
نوین اسلامی را ترسیم نماید.

موقعیت استثنائی
جغرافیایی

نیروی انسانی
و کارآمد

فرصت‌های
مادی کشور

بازار بزرگ ملی و
اقتصاد بزرگ

ریشه‌ای‌ترین جهاد

پرورش امید

نخستین توصیه‌ی من امید و نگاه خوشبینانه به آینده است. بدون این کلید اساسی همه‌ی قفلها، هیچ گامی نمیتوان برداشت. در خود و دیگران نهال امید به آینده را پرورش دهید. این نخستین و ریشه‌ای‌ترین جهاد شماست. ۱۳۹۷/۱۷/۲۲

مؤسسه پرورش درختکمی

دفتر مطبوعه و نشر راهبردها حضرت آیت‌الله العظمی خاوری